

**PLAN MOT DISKRIMINERING OCH
KRÄNKANDE BEHANDLING
BERGETSKOLAN & FRITIDSHEMMET BERGATROLLET**

2019

Introduktion

Det här är Bergetskolans och fritidshemmet Bergatrollets plan mot diskriminering och kränkande behandling. Den beskriver vårt systematiska och målinriktade likabehandlingsarbete som syftar till att **främja** lika rättigheter och möjligheter för alla elever, samt att **förebygga** och förhindra trakasserier och kränkande behandling på skolan och i fritidshemmet.

Trakasserier är kopplade till diskrimineringsgrunderna, medan kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet genom att till exempel retas, mobba, frysa ut, knuffas eller fysiskt göra någon illa.

De lagstadgade diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Planen är indelad i tre kapitel enligt följande:

Kapitel 1: Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans likabehandlingsplan

Kapitel 2: Våra åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter, samt motverka diskriminering och kränkningar.

Kapitel 3: Våra rutiner för att utreda och åtgärda när en elev diskriminerats, trakasserats eller kränkts

Vår vision

Arbetet med likabehandling och trygghet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde, samt att utveckla en skolmiljö där alla elever får förutsättning för att lära, utvecklas och må bra i en trygg miljö.

Likabehandlingsarbetet skall genomsyra hela verksamheten - undervisning, förhållningssätt, regler och rutiner.

Vi vill skapa en miljö där hänsyn, gott uppförande och ömsesidig respekt präglar umgängestonen.

Vi vill att alla elever känner sig sedda och att ingen utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Arbetet med likabehandling i skolan handlar om att förverkliga FN:s barnkonvention i skolan.

Kapitel 1: Våra rutiner för att skapa, följa upp och utvärdera skolans likabehandlingsplan

Samarbete är grunden för ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkningar. Vi vill att likabehandlingsarbetet skall involvera all skolpersonal, samtliga elever och deras vårdnadshavare. Allas möjlighet till delaktighet och inflytande är viktigt för att vi skall nå vårt mål med en trygg arbetsmiljö och ett gott socialt klimat på skolan. Deltagandet innefattar såväl kartläggningsarbetet, analys och framtagande av aktiva åtgärder, samt uppföljning och utvärdering.

Elevernas delaktighet

Klassråd - trygghetsvandringar

Elevråd

Enkätundersökning – samtliga elever, höst- och vårtermin

Analys av enkätsvaren delges eleverna

Trygghet och trivselteam - kamratstödjare

Utvecklingssamtal – läraren fråga om trygghet och trivsel

Hälsosamtal med skolsköterskan – frågor om trygghet, trivsel

Trivselregler

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldramöte – varje hösttermin

Utvecklingssamtal

Föräldraråd – 4-5 ggr/år

Schoolsoft – information och enkätundersökning

Personalens delaktighet

Arbetslagsmöten - i anslutning till APT

Arbetsplatsmöten - punkt på dagordning om åtgärder och rutiner

Enkätundersökning

Analys av elevenkät

Elevhälsoteamet

Kollegialt lärande

Systematiskt kvalitetsarbete

Trygghetsteamet

Förankring av planen

Denna plan är skolans verktyglåda vad gäller främjande och förebyggande arbetet likabehandling, trygghet och trivsel i skolan. För att planen skall fungera som den verktyglåda den är tänkt att vara behöver den vara väl känd och förankrad i verksamheten. Personal, elever och vårdnadshavare skall vara delaktiga i utformandet av planen samt ha kännedom om att den finns och vad den innehåller.

Den färdiga planen ska presenteras på elevråd, klassråd, föräldraråd, föräldramöten och APT-möten.

Arbetslagen diskuterar innehållet i planen löpande under året. Planen tas också upp regelbundet på klassrådet och i elevrådet.

Utvärdering av föregående års plan

Har vi genomfört aktiviteter som planerat? Vad har gått bra? Mindre bra?

Skolan: I arbetet med två kommunmål och fyra mål för Bergetskolan har följande framkommit. Vi har i huvudsak arbetat med insatser inom respektive mål. Vi har jobbat aktivt med eleverna men haft för lite diskussioner i kollegiet kring dessa mål och insatser.

Kartläggning

Skolan och fritids:

Två enkäter för elever. En för vårdnadshavare i årskurs 2 och 5. En för personal.

Mål

Skolan och fritids:

Involvera elever, vårdnadshavare och personal inom enheten i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Kapitel 2: Våra åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter, samt motverka diskriminering och kränkningar.

Våra åtgärder för trygghet och trivsel		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Trivsel och trygghetsteam åk 3-6	Löpande	Ingela Midsem Karlsmats
Kamratveckan	Utvärderas efter genomförande	Trivsel och trygghetsteam
Utbildning för trivsel och trygghetsteam	Fyra gånger	Maria Abrahamsson, Ingela Midsem Karlsmats
Trivselregler / Ordningsregler - Fritids, åk F-6	April 2019	Rektor
Fadderaktiviteter	Efter genomförande	Klasslärare
Använda Lågaaffektivt bemötande		Rektor
Bergetolympiad VT18	Efter genomförande	All personal
Rast- och bussvärd	Vid terminsslut och termins början	Rektor
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Läsårsslut	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Kön"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Studie- och yrkesvägledning som bidrar till att elever utvecklar intressen och förmågor utan att begränsas av föreställningar om kön	Vid terminsslut	SYV-rådet (rektor)
Medvetna diskussioner i det vardagliga arbetet	Vid enkätillfällena	Alla pedagoger
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Läsårsslut	Berörda pedagoger
Tjänstetillsättning	Vid aktuella tillfällen	Rektor
Pedagoger ifrågasätter rådande könsnormer, t.ex. "Har färger kön?", "Har alla flickor långt hår?" "Finns det pojk- och flicklekar?" osv	Löpande	Alla pedagoger
Kollegialt lärande kring dessa frågor	APT	Arbetslagsledare / Rektor
Könsneutrala lek-ytor på fritids	April	Fritidspersonalen
Bjuda in personer med egna erfarenheter av de olika diskrimineringsgrunderna till klasserna	Efter genomförande	Klasslärare

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Könsöverskridande identitet eller uttryck"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Könsneutrala toaletter	Terminsslut	Rektor
Könsneutrala omklädningsrum? (Vid behov och efter medgivande av berörd elevs vårdnadshavare)	Terminsslut	Rektor
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Läsårsslut	Berörda pedagoger
Bjuda in personer med egna erfarenheter av de olika diskrimineringsgrunderna till klasserna	Efter genomförande	Klasslärare
Pedagoger ifrågasätter rådande könsnormer, t.ex. "Har färger kön?", "Har alla flickor långt hår?" "Finns det pojk- och flicklekar?" osv	Löpande	Alla pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Religion eller annan trosuppfattning"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Undervisningen i SO – att arbeta med alla världsreligioner lika mycket och prata om religionsfrihet	Vid terminsslut	SO-lärare
Hitta likheter istället för skillnader i de olika världsreligionerna	Vid terminsslut	SO-lärare
Ha en almanacka med världsreligionernas högtider i varje klass och synliggöra detta i det vardagliga arbetet	Vid terminsslut	Klasslärare
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Läsårsslut	Berörda pedagoger
Bjuda in personer med egna erfarenheter av de olika diskrimineringsgrunderna till klasserna, t.ex. studiehandledare	Efter genomförande	Klasslärare

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Sexuell läggning"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Könsneutrala toaletter	Terminsslut	Rektor
Könsneutrala omklädningsrum? (Finns inte nu men är under diskussion)	Terminsslut	Rektor
Sex- och samlevnadsundervisning utifrån denna diskrimineringsgrund, åk 6	Terminsslut	NO/SO-lärare
Olika familjer sammansättning, F-5	Terminsslut	Klasslärare
Ifrågasätt heteronormen genom att ta upp HBTQ-perspektivet integrerat i alla ämnen	Terminsslut	Respektive ämneslärare
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Läsårsslut	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Etnisk tillhörighet"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Se över läromedel utifrån ett normkritiskt perspektiv. Förmedlas en stereotyp bild av olika etniska grupper?	Inför användning av läromedel	Berörda pedagoger
Arbete med materialet från sli.se "Rasismens historia" 4-6	Efter genomförande	Berörda lärare
Världskartor i varje klassrum för att visa på olika perspektiv	Terminsslut	Berörda lärare
Maträtter med olika etniskt ursprung som uppmärksammas i matsalen med ex. flaggor, kort information om de olika länderna	Läsårsslut	Rektor i samarbete med kostenheten
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	Läsårsslut	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Funktionsnedsättning"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Skapa en NP-vänlig miljö. Skapa pedagogisk tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning. Tydlighet, struktur,	VU-dagar och fortlöpande på EHT	Pedagoger, EHT och rektor

förutsägbarhet, anpassningar efter kognitiva svårigheter, socialt samspel och kommunikation.		
Läs- skriv- språksvårigheter. Anpassa undervisningen så att den fungerar för alla	VU-dagar och fortlöpande på EHT	Pedagoger, EHT och rektor
Ljudutjämningsystem i klassrummen		
Handikapptoaletter	Terminsslut	Rektor
Anpassade lokaler för t.ex. rullstolsburna	Terminsslut	Rektor
Skolgång enligt särskolans läroplan	EHT	EHT, Rektor
Anpassad studiegång enligt 3 kap 9-12 §§ Skollagen	EHT	Rektor
Temadagar, prova på hur det känns med olika funktionsnedsättningar		
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	läsårsslut	Berörda pedagoger

Våra åtgärder utifrån diskrimineringsgrunden "Ålder"		
Aktiv åtgärd	Uppföljning	Ansvarig
Arbete med barnkonventionen F-6 och Fritids	läsårsslut	Berörda pedagoger
Tjänstetillsättning	Vid aktuellt tillfälle	Rektor
Kamratvecka	Efter genomförandet	Trygghet- och trivselteamet (kamratstödarna)
Skapa möjligheter till social gemenskap för elever i olika åldrar t.ex. dramagrupp, skolkör, läsecirkel	Innan schemaläggning Efter genomförande	Schemaläggare, Berörda pedagoger
Pedagogers och elevers föreställning om andra elevers ålder behöver problematiseras	Lsårets slut	Berörda pedagoger
Faddergrupper F-3-6, 1-4, 2-5	Lsårets slut	Berörda pedagoger

Kap 3: Bergetskolans rutiner för att utreda och anmäla kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering

En förenklad beskrivning av **diskriminering** är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder). Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Steg 1 - Ingripa

Den som ser pågående kränkning, diskriminering eller trakasserier skall genast ingripa så att händelsen avslutas.

Steg 2 - Utreda

Den som sett eller får höra om händelse samlar information från de inblandade samt dokumenterar noggrant vad som sägs. På Bergetskolan görs utredningen av mentor eller annan personal med stöd av elevhälsoteam och rektor/biträdande rektor.

En utredning som allsidigt belyser vad som hänt och som omfattar både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den eller de som blivit utsatta ska göras. Utredningen kan visa att kränkning inte har skett.

Utredningen ska innehålla en analys av orsakerna till det inträffade och ge tillräcklig information för en bedömning av vilka åtgärder som måste vidtas för att trakasserier eller kränkningar inte ska inträffa igen.

Steg 3 - Anmäla

Enligt Skollagen (2010:800) ska lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling, sexuella trakasserier eller andra trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att utreda och om man bedömer att kränkning skett, anmäla detta till rektorn via [blankett](#), som i sin tur ska anmäla vidare till huvudmannen.

Utredningen dokumenteras och skall beskriva vad som hänt och vilka åtgärder skolan ska vidta och varför åtgärderna valts. Den samlade dokumentationen ska sedan ge en bild av hur det ser ut i fråga om kränkningar och trakasserier på hela skolan för att sedan kunna användas i förebyggande syfte. Information om kränkningar och trakasserier samt dokumentationen ska tillföras verksamhetschef.

Steg 4 - Åtgärda

De åtgärder som sätts in ska riktas vid bedömt behov mot både den som blivit utsatt och den eller de som utövat kränkningen. Åtgärderna följs upp för utvärdering om önskad effekt. Ett samarbete i arbetslaget underlättar för alla. Mentor eller berörd personal talar med den eller de som utfört en och en. Man förklarar vad som har hänt och vilket beteende som måste upphöra.

Förslag på åtgärder:

Se över gruppindelningar och eventuella anpassningar.
Placeringar i klassrum, omklädningsrum, kapprum, kösystem.
Extra vuxen under raster och ev. vissa ämnen.
Medlingssamtal vid konflikt.
Separata raster.
Anpassningar till och från skolan.
Samtal med elev (mentor, rektor och/eller kurator).
Samtal föräldrar och elev (mentor, rektor och/eller kurator).
Veckomål (kortsiktigt). Utarbetas, utvärderas och förnyas i samarbete med elev och i vissa fall vårdnadshavare.
Trygghetsperson.

Steg 5 – Informera

Ansvarige utredare informerar vårdnadshavare samt arbetslag om det som hänt, samt att en kränkingsanmälan gjorts. I vissa fall kan fler samtal hem vara nödvändigt.

Steg 6 Uppföljning

Rektor har ansvar för att försäkra sig om att det anmälda beteendet upphört. På Bergetskolan följs ärenden om kränkande behandling upp vid Trygghetsteamets möten samt EHT för att utvärdera insatta åtgärder och för att försäkra oss om att ovälkomna beteenden upphört.

Skolan behöver möta alla elevers behov. I vissa fall av grova kränkningar eller trakasserier kan det finnas fog för att upprätta en plan för både den utsatte och förövaren.

Visar det sig vid uppföljning att trakasserier eller kränkning inte upphört kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder enligt Skollagen kap 5.

Ytterligare åtgärder

I vissa fall av upprepade grova kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier kan anmälan till polis eller socialtjänsten bli aktuell.

Elev som är utsatt för kränkande behandling och upplever att man inte får tillräcklig hjälp från skolan, kan anmäla skolan till Barn- och elevombudet (BEO) vid Skolinspektionen.

Barn- och elevombudet utreder anmälningar om kränkande behandling och kan företräda enskilda barn och elever i domstol.

BEO tel 08 - 586 080 00.

När det är fråga om diskriminering eller trakasserier kan ärendet anmälas till Diskrimineringsombudsmannen (DO) tel 08 - 120 20 700.

*Vid grova fall av kränkning eller diskriminering kan anmälan till socialtjänsten eller polisen bli aktuell.
Om åtgärderna inte är tillräckliga kan elev och vårdnadshavare vända sig till
Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO)
eller Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se)*